

یکجانبه‌گرایی آمریکا به دنبال عقب نگه‌داشتن کشورها از مسیر توسعه مستقل خود است

25 شهریور 1401

رئیس جمهور در اجلاس سران سازمان همکاری شانگهای تاکید کرد: یکجانبه‌گرایی آمریکا به دنبال عقب نگه‌داشتن کشورها از مسیر توسعه مستقل خود است.

آیت‌الله سید ابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهوری اسلامی ایران در سخنرانی خود در بیست و دومین اجلاس سران کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای در سمرقند ازبکستان، تعامل و پیوستگی حداکثری با کشورهای منطقه از جمله اعضای سازمان شانگهای و حضور موثر در ترتیبات منطقه‌ای و بین‌المللی را در کانون سیاست خارجی ایران دانست و گفت: با حضور فعال و موثر ایران در فعالیت‌های سازمان شانگهای، این عضویت به عنوان یکی از تحولات مهم در تاریخ این سازمان ثبت خواهد شد.

متن کامل سخنان رئیسی در این نشست به شرح زیر است؛

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين و صلى الله على سيدنا و نبينا محمد و آله الطاهرين و صحبه المنتجبين

جناب آقای شوکت میرضیایف رئیس جمهوری محترم ازبکستان؛

رؤسای جمهور و نخست وزیران محترم؛

جناب آقای ژانگ مینگ دبیرکل محترم سازمان همکاری شانگهای؛

رؤسای محترم هیأت‌های بلندپایه؛

در ابتدا خرسندی خود را از حضور در شهر زیبا و تاریخی سمرقند ابراز می‌دارم. مایلم مراتب قدردانی خود را از جناب آقای شوکت میرضیایف رئیس جمهور محترم ازبکستان، دولت و مردم این کشور به خاطر استقبال گرم و میهمان نوازی صمیمانه و برگزاری خوب این نشست اعلام نمایم.

سازمان همکاری‌های شانگهای نماد “خانواده بزرگ تمدنی” قاره کهن آسیاست

سمرقند و بخارا و خوارزم شهرهایی باشکوه و فرهنگ‌ساز بوده‌اند که همواره چون ستاره‌هایی درخشان در تمدن و [شعر پارسی](#) می‌درخشند. بزرگترین ظرفیت ما برای صلح‌سازی، ظرفیت تمدنی ماست. اینک که این قاره کهن دوباره سربرآورده باید بار دیگر تمدن‌ساز گردد. سازمان همکاری‌های شانگهای که نماد این “خانواده بزرگ تمدنی” است، اکنون در جایگاهی ایستاده است که می‌تواند بر پایه ویژگی‌هایی مانند عدالت، معنویت و احترام به کرامت انسانی، افق‌های جدیدی از همگرایی منطقه‌ای و همکاری‌های امنیت‌ساز را بنا نهد.

توجه ایران به ترتیبات مهم منطقه‌ای بیانگر اهتمام به پی‌ریزی یک نظام بین‌المللی عادلانه و مبتنی بر

مشارکت است

“تعامل و پیوستگی حداکثری” با کشورهای منطقه از جمله کشورهای عضو سازمان شانگهای و حضور موثر در ترتیبات منطقه‌ای و بین‌المللی، در کانون سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران قرار دارد. علاوه بر نقش آفرینی در جهت تضمین ثبات و امنیت در منطقه، به ویژه در مقابله با تروریسم تکفیری و افراط‌گرایی، قاچاق مواد مخدر و سایر اشکال جرایم سازمان‌یافته بین‌المللی و همچنین میزبانی از میلیون‌ها تن از آوارگان کشورهای همسایه، جمهوری اسلامی ایران راهبرد “تعمیق چندجانبه‌گرایی اقتصادی” را در دستور کار خود دارد.

توجه جمهوری اسلامی ایران به ترتیبات مهمی همچون سازمان همکاری شانگهای و بریکس بیانگر اهتمام ما به شرکت در تلاش‌های کشورهای همسو برای پی‌ریزی یک نظام بین‌المللی عادلانه، متعالی و مبتنی بر مشارکت است. این رویکردها در کنار توانمندی‌های گسترده جمهوری اسلامی ایران، حرکت آینده سازمان شانگهای را سرعت می‌بخشد و تسهیل می‌کند.

یکجانبه‌گرایی آمریکا، به دنبال عقب نگه‌داشتن کشورها از مسیر توسعه مستقل خود است

جناب آقای رئیس، همکاران محترم،

در سال‌های اخیر چندجانبه‌گرایی اقتصادی و سیاسی مورد تهدید جدی قرار گرفته و دولت آمریکا با قلدرمآبی تمام در صدد تحمیل خواسته‌ها و قوانین داخلی خود بر نظام بین‌الملل و کشورهای دارای حاکمیت و استقلال برآمده و استفاده گسترده از اهرم “اجبار” را در دستور کار خود قرار داده است. بدون تردید، یکجانبه‌گرایی آمریکا، به دنبال عقب نگه‌داشتن کشورها از مسیر توسعه مستقل خود است. سازمان همکاری شانگهای در مقابله با یکجانبه‌گرایی و تحریم‌های ظالمانه نیازمند اتخاذ راهکارهای نوین و تدابیر ویژه است؛ از آن جمله شکل‌دهی به تجارت پایدار میان اعضای این سازمان است که خود نیازمند توسعه مشترک زیرساخت‌ها در حوزه مبادلات مالی، تبادلات کالایی و مبادله داده‌ها میان کشورهاست.

تأمین مالی پروژه‌های لجستیکی و تسهیل کننده تجارت در سازمان در اولویت قرار گیرد

در پی تحولات بین‌المللی، کشورهای عضو بیش از گذشته به تجارت با یکدیگر روی آورده‌اند. این فرصت در شرایطی پدید آمده است که ضعف‌های زیرساختی می‌تواند مانع از توسعه پرشتاب تجارت میان اعضا شود. برای غلبه بر این چالش، در حوزه زیرساخت‌های مالی، ضروری است تأمین مالی پروژه‌های لجستیکی و تسهیل کننده تجارت در اولویت قرار گیرد. در این راستا ساز و کار “مبادلات بین بانکی” و “تأمین مالی سازمان همکاری شانگهای” قادر به ایفای نقش مهمی است. افزون بر این، شتاب در انعقاد موافقت‌نامه‌های تجارت آزاد و نیز همکاری‌های گمرکی نقش مهمی در تسهیل تجارت در منطقه خواهد داشت.

ظرفیت‌های ترانزیتی ایران در خدمت تقویت مواصلات در سازمان همکاری شانگهای است

در کنار همکاری‌های مالی- بانکی، مایلم حوزه‌های مهم مواصلات و امنیت انرژی را به عنوان دو حوزه

کلیدی و مهم برای سازمان همکاری‌های شانگهای مورد توجه قرار دهم. علی‌رغم پتانسیل‌های چشمگیر، اتصالات زیرساختی در حوزه ترانزیت میان اعضای سازمان همکاری شانگهای چندان گسترده نیست. ایران اولویت ویژه‌ای برای توسعه کریدور شمال - جنوب قائل است و سرمایه‌گذاری عظیمی انجام داده است.

افزون بر آن، کریدور چین - آسیای مرکزی - غرب آسیا - دریای مدیترانه که از پتانسیل‌های بالایی برخوردار است در شرایط کنونی «بخش مهمی از راه‌حل» توسعه تجارت میان شرق و غرب اوراسیا محسوب می‌شود. با همکاری اعضای سازمان همکاری شانگهای می‌توان زمینه لازم برای اجرایی شدن این کریدور و بهره‌مندی اعضا از مزایای آن را فراهم آورد.

شکل‌دهی به «ترانزیت پایدار» نیازمند همکاری چندجانبه اعضا در توسعه زیرساخت‌های سخت و نرم است. تأمین مالی مشترک زیرساخت کریدور شمال - جنوب، و همچنین کریدور چین - غرب آسیا - دریای مدیترانه و نقش‌آفرینی مشترک در اجرایی نمودن و مدیریت آن‌ها را می‌توان به عنوان یک راهکار، در قالب سازمان همکاری شانگهای مطرح کرد.

مایلم اعلام نمایم شبکه حمل و نقل و ترانزیتی جمهوری اسلامی ایران و نیز ظرفیت‌های بندری ما در دریای خزر، خلیج فارس، دریای عمان و اقیانوس هند در خدمت تقویت مواصلات در سازمان همکاری شانگهای می‌باشد.

آمادگی میزبانی از دبیرخانه همکاری‌های بخش سلامت سازمان شانگهای

همچنین با توجه به اهمیت مقوله سلامت در جهان کنونی و جایگاه دیپلماسی سلامت در هم‌افزایی دولت‌ها در خدمت‌رسانی به ملت‌ها، جمهوری اسلامی آمادگی خود را برای میزبانی از دبیرخانه همکاری‌های بخش سلامت شانگهای اعلام می‌دارد و بدینوسیله از وزرای کشورهای عضو، برای برگزاری اولین نشست حوزه سلامت شانگهای در ماه دسامبر سال جاری میلادی دعوت می‌کند.

آمادگی ایران برای ایفای نقش موثر در زمینه تأمین امنیت عرضه انرژی

همکاران محترم،

دارندگان عظیم‌ترین ذخایر انرژی جهان در کنار اقتصادهای بزرگ مصرف‌کننده انرژی، در سازمان همکاری شانگهای حضور دارند. سایر کشورهای عضو نیز دارای مزیت‌های فوق‌العاده ترانزیت انرژی بین مراکز تولید و کانون‌های مصرف هستند. این ترکیب، مستعد شکل‌گیری همکاری‌های متنوع و موثر در حوزه انرژی است. همکاری در حوزه‌هایی نظیر ایجاد بازارهای برق سازمان شانگهای و اتصال آنها با سایر شبکه‌های برق منطقه بازار برق در حال تأسیس در سازمان اکو و همچنین همکاری در تأمین نیازهای نفتی و گازی کشورهای عضو از جمله موارد قابل توجه می‌باشد.

بی تردید، همگرایی در حوزه انرژی در سازمان همکاری شانگهای به توسعه بیشتر اقتصادی و نهایتاً کاهش هزینه‌های امنیتی و اقتصادی و ثبات در منطقه و فرامنطقه کمک چشمگیری خواهد کرد. جمهوری اسلامی ایران با بهره‌مندی از ظرفیت‌های کم نظیر خود از قبیل (۱) مجاروت با دو حوزه بزرگ

نفتی و هیدورکربوری جهان یعنی خلیج فارس و دریای خزر ۲) شبکه مواصلاتی نفت و گاز و موقعیت ترانزیتی مناسب و ۳) نیروی انسانی متخصص آماده است نقش موثری را در این حوزه و در راستای رفع نگرانی اعضا در تأمین امنیت عرضه انرژی ایفا نماید.

ترسیم الگوی امنیت نوین در آسیا بر پایه تعمیق چندجانبه‌گرایی بدون دخالت خارجی

جناب آقای رئیس، حضار محترم،

منطقه ما طی چند دهه گذشته طعم تلخ مداخله خارجی را چشیده و حاصل آن چیزی جز ایجاد تروریسم و اشاعه ناامنی نبوده است. نتیجه آن نیز شرایطی است که هم اکنون در افغانستان با آن مواجهیم. آمریکا نه تنها از شکست خود در افغانستان درس نگرفته بلکه همچنان سیاست اشاعه ناامنی و مداخله‌جویی را به سمت دیگر مناطق آسیایی تسری می‌دهد.

الگوی امنیت نوین در آسیا باید بر پایه “توسعه مشترک و تعمیق چندجانبه‌گرایی بدون دخالت قدرت‌های خارجی” شکل بگیرد تا تدابیر جمعی برای مقابله با چالش‌های پیش روی صلح و توسعه عملیاتی شوند. جمهوری اسلامی به عنوان کشوری که از مبانی اندیشه‌ای و فرهنگی غنی بر ضد افراط‌گرایی و تروریسم تکفیری برخوردار است و همچنین در این مسیر با موفقیت، توانمندی و کارایی خود را اثبات کرده بر این باور است که تولید هنجارها و مقررات بین‌المللی در مبارزه با تروریسم، نباید توسط کشورهای که خود تروریسم‌پرورند، انجام شود. جمهوری اسلامی ایران باور دارد که صلح پایدار در افغانستان، راه‌حلی جز تشکیل دولتی فراگیر که برآیند گفتگوهای اصیل بین الافغانی و با مشارکت تمامی گروه‌ها، اقوام و مذاهب باشد، ندارد.

پیگیری سیاست‌های ناتو به هر شکل، تهدیدی برای مناطق مختلف ایجاد می‌کند

تجربه‌هایی مانند افغانستان و سوریه باید مایه عبرت باشند و از تکرار آنها پرهیز شود. پیگیری سیاست‌های ناتو به هر شکل، تهدیدی برای مناطق مختلف ایجاد می‌کند. استقرار صلح و ثبات و امنیت در منطقه قفقاز برای جمهوری اسلامی ایران بسیار اهمیت دارد. ما همواره بر رعایت تمامیت ارضی، حاکمیت ملی و نفی هرگونه تغییر در مرزهای شناخته‌شده بین جمهوری آذربایجان و جمهوری ارمنستان تاکید کرده‌ایم. طرفین بایستی اختلافات خود را از طریق گفتگو و بصورت مسالمت آمیز و بر اساس حقوق بین‌الملل حل و فصل نمایند.

جمهوری اسلامی ایران همانطور که از منافع و امنیت ملی خود و منطقه پاسداری می‌کند، آمادگی خود را برای مساعدت به رفع اختلافات بین این دو کشور همسایه نیز اعلام می‌دارد.

همکاران گرامی

امضای یادداشت تعهدات جمهوری اسلامی ایران در این نشست و عضویت در سازمان همکاری شانگهای، گام مهمی در عرصه سیاست منطقه‌ای و بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران است. مطمئناً با حضور فعال و موثر جمهوری اسلامی ایران در فعالیت‌های سازمان همکاری شانگهای، این عضویت به عنوان یکی از تحولات مهم در تاریخ این سازمان ثبت خواهد شد.

از خداوند بزرگ برای این نشست مهم توفیق و برای ملت‌های کشورهای عضو سازمان همکاری
شانگهای سعادت و بهروزی مسئلت می‌نمایم.

در پایان سخن لازم می‌دانم بار دیگر همدردی خود و ملت‌م را با مردم و دولت پاکستان نسبت به حوادث
سیل اخیر در این کشور ابراز دارم. همچنین مجدداً از تلاش‌های رئیس‌جمهور و مسئولان ازبکستان
برای برگزاری موفق این نشست صمیمانه تشکر می‌کنم.